

נזיר מז

משה שווערד

1. חידושי בתרא - המסביר

קסו) ריש מז. מתני' – מי שנזרק עליו אחד מן הדמים ונטמא, רבי אליעזר אומר סותר את הכל וחכ"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר [פי' לכשיטהר, כך מפרש בירושלמי – תוס' ד"ה וחכ"א]. והקשה המסביר דלר"א למה הקרבן פסול, והלא הוא רק סותר ז' ימים, והקרבן הראשון בא בטהרה, וי"ל שז' לר"א הוא קיום מלאת, ולכן א"א לצרף קרבן שבא קודם לקיום מלאת של טומאה, לקרבן שבא לאחר קיום מלאת, ולחכמים אחרי שמטהר מביא שאר קרבנותיו, ומכאן ראייה להרמב"ם פ"ב דביאת מקדש הי"ב, דאילו להני ראשונים שטמא משלח קרבנותיו למה ליה ליטהר מקודם, וצ"ל דס"ל דאין קיום מצות נזיר בטומאה, ואין להקשות דהלא הטומאה היא בהיתר (כיון שנזרק אחד מן הדמים), די"ל דהדין כאן הוא דוקא באותו היום שמביא קרבנותיו [ע' לשון הרמב"ם בפ"ו דנזירות ה"ד]; דאע"פ דאין איסור נזיר, אבל עדיין יש קיומי נזיר באותו היום.

ע' בפ"י הרא"ש ז"ל שמפרש דעת ר"א אחרת וז"ל ר"א לטעמיה דאמר אחר כל המעשים כולם, שאינו מותר לשתות יין עד אחר הבאת כל קרבנותיו, נמצא כשנזרק א' מן הדמים עדיין אינו ראוי לתגלחת כו', א"כ כל קרבנותיו חשובים כקרבן [אחד], וכשנטמא קודם שהקריב כולו, הוא כאילו נטמא שחרית קודם שהקריב אפי' א' מהם, והוא הקרבן שהביא כאילו הקריבו תוך מלאת, וחכ"א כו' לטעמייהו דאמרי אחר מעשה יחידי מותר לגלח, הרי האדם שנטמא נראה לתגלחת ולמה יסתור אותו זבת, אבל שאר זבחים שהקריב משנטמא ודאי סותר, דהא קפיד קרא שיביא קרבנות נזיר בטהרה.

• דף על הדף מסכת נזיר דף כז עמוד א

בגמ': רשב"ג אומר, הביא שלש בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת, לעולה תקרב עולה, לשלמים תקרב שלמים וכו'. בספר בית מרדכי להגר"מ סאוויצקי ז"ל (ע' מה) כתב לחדש (עפ"י דברי המהרי"ט) דחייב התורה להביא קרבנות נזיר, מטרתם, לחלל עליהם קדושת גופו שנתקדש גופו באמירתו הריני נזיר, ואי לאו קרבנותיו, לא פקעה קדושת נזירותו בכדי, ויהי' נזיר לעולם אף אם קיבל סתם נזירות דהיינו ל' יום, כמו שאר קדושת הגוף דלא פקעה בכדי ע"ש.

וכתב: ובוזה מוכן הירושלמי בנזיר (פ"ד ה"ה) שאמרו שם בקרבנות נזיר אין נמסרת לגבוה אלא בשחיטה, וצריך להבין, מאי שנא משאר קרבנות דקריאת שמם קובעת לקרבן... וצריך להבין כונת הירושלמי שאמרו אין נמסרת לגבוה אלא בשחיטה.

ולפי דברינו שכתבנו דעיקר קרבנות נזיר באים לחלל ולהפקיע קדושת גופו של הנזיר ולכן אם גילח על אחת משלשתן יצא כמבואר בדף מ"ה, ואיזה דבעי שחיט ברישא לפירש"י בדף כ"ח ע"ב עיין שם, ומשום דכולן דין קרבן אחד יש להן אף שיש להם שמות מיוחדים, ועיקרן באים לחלל קדושת גופו של הנזיר, והו' עומק כונת הירושלמי שאין נמסרין לגבוה אלא בשחיטה, ומשום דהלא עד השחיטה לא פקעה קדושת גופו של הנזיר, וקדושת נזיר נפקעת בשחיטה כמבואר בנזיר מ"ה ושוחט את השלמים ומגלח עליהם, ולכן כיון שקרבנות נזיר באים לחלל קדושת גופו של הנזיר וקדושת גופו נפקעת בשחיטה, ולכן הקרבנות שבאים לחלל אין נמסרין לגבוה אלא בשחיטה.

2. שיטה מקובצת על נזיר דף מז/א

ר' אליעזר אומר סותר הכל. פירוש אף קרבנו שהביא קודם שנטמא יחזור ויביא אחר שיטהר דכיון דתגלחת מעכבת לר' אליעזר הו' נטמא קודם גלוח כאלו נטמא קודם שהקריב שום דבר מקרבנותיו. והוא הדין דאם נזרקו עליו כל הדמים ונטמא לר' אליעזר דחזור ומביא הכל. והכי משמע סוף פרק שני דאמר רב חסדא קדש שער בדם דקאמר אי אליבא דר' אליעזר כיון דאמר תגלחת מעכבת תוך מלאת הוא וליסתור כל קרבנותיו. שיטה:

3. תוספות מסכת נזיר דף מז עמוד א

וחכ"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר - פי' לכשיטהר כך מפרש בירושלמי סתם מעשה דטהרה ואחר כך יביא קרבנות, ודאי אותו הזבח שהיה בהכשר לא יחזור ויביא ורבנן לטעמייהו דאמרי אחר מעשה יחידי מותר לשנות יין ומגלח הרי הוא קודם שננטמא [ראוי] לתגלחת ולמה יסתור אותו [אבל] הזבחים שהקריב משננטמא יסתור דהא קפיד קרא שיביא קרבנות נזיר בטהרה ואח"כ כשיטהר ויהיה לו הזאת ג' וז' יביאם [למנין סתירה].

4. קרן אורה מסכת נזיר דף מז עמוד א

תוס' בד"ה וחכ"א כו'. אבל הזבחים שהקריב משננטמא יסתור. לענ"ד יש להסתפק בזה. כיון דכבר הותר מכל ואין צריך אלא לשלם קרבנותיו למצוה. אם כן אפילו הביאן בטומאתו יצא דהא טמא משלח קרבנותיו. ולכתחלה הוא דאמרי חכמים דיביא לכשיטהר. וצ"ע.

5. חידושי בתרא - ו:

קלהב) ו: הרא"ש ו"ל ד"ה אינו סותר אלא שבעה וז"ל כלומר אינו סותר כלל אלא ממנין ד' ימי טומאתו ואו יביא קרבנותיו, ואע"ג דטמא משלח קרבנותיו, שאני נזיר דכתיב ונתן על כפי הנזיר כו' ע"כ. ויש מפרשים דאין כוונתו פשוט משום התנופה, דלא יהי אפשר לעשות התנופה, אלא שזה דרשא על קרבנותיו דבעי טהרה (וא' הוסיף דגם תגלחתו בעי טהרה, וזהו יסוד מהגר"ח ו"ל דתגלחת ג"כ בעי טהרה, דכל קיומי נזירות בעינן טהרה, וכן משמע לקמן יד: וז"ל עיקר מצות גילוח דקרא באדם טהור עכ"ל), וכן משמע מהתוס' לקמן מז. בד"ה וחכ"א בסו"ד שם. וצ"ע דאילו היה הפסוק 'ונתן על כפי הנזיר אחר התגלחו את נזרו' מיותר, שפיר יש לדרוש ולחדש כן. אבל בספרי פ' נשא סל"ו נדרש לדבר אחר וז"ל ונתן על כפי הנזיר אחר התגלחו את נזרו, זה אחר התגלחו את נזרו ואין הבאת קרבנות אחר התגלחו את נזרו ע"כ, וע"כ אין הפסוק מיותר לדרשה לחדש כן, ולכאורה כוונת הרא"ש לא לדרוש חידוש, אלא מפרש דבעינן לקיים תנופה כפשטות דקרא דונתן על כפי הנזיר, מה שלא שייך בנטמא. וצ"ע.

6. חידושי בתרא-המסביר- דף יב

כא) סוף יב. תוס' ד"ה מ"ט וז"ל ומשני (ריש יב:) כי משוי איניש שליח במילתיה דאיהו מצי עביר וכו', פירוש ודאי דעת האדם אפילו במידי דלא קאי קמיה, והלכך הראשון נפטר בגילוח השני, אבל שליחותא [בענין אחר], דלא מצי איניש משוי שליח אלא במילתיה דמצי עביר נפשיה בשעה שעושה שליח ע"כ. ע' בחידושי בתרא / יש מקשים בנזיר סרכ"ט, דהקשינו דרבא לא אמר דלא מצי משוי שליח במילתא דלא קיימא קמיה, אלא ד"לא משוי שליח", דהיינו דמסתמא לא היה כוונתו למילתא דלא קיימא קמיה, אבל אם יגלה דעתו דרוצה דוקא לעשותו שליח על העתיד, לא שמענו מרבא דאין לו כת לאשוויה שליח. והמסביר תירץ ע"פ הא דאיתא במאירי דכל מילתא דאיהו לא מצי עביר אינה הלכה במשפטי השליחות, אלא אומדנא, וכפירש בהדיא מהני, וכ"כ המל"מ, וכן הוא משמעות הרמב"ם ב[פ"ט] אישות [ה"ו] דלא כתב חילוק זה בלשון מפשט ככלל בכל עניני שליחות, אלא דבקידושין אין אדם עושה שליח. לכאורה כל זה לא יועיל ליישב דעת תוס' דנקטו לשון "דלא מצי", וע' בחידושי בתרא שם שחירצנו דתוס' נקטו יסודם הנ"ל מהא דהקשה הגמ' ע"כ

7. תוספות מסכת נזיר דף מז עמוד א
במרים התרמודית - מתרמוד.

8. שערים מצויינים בהלכה

דף מז. משנה מעשה במרים התרמודית כו'.
פרש"י שם מקום. וכ"כ התוס'
שהיתה מתרמוד. ובמס' שבת (כא:): איתא, עד
דכליא ריגלא דתרמודאי, ופרש"י שם אומה.
ועי' במס' יבמות (טז.) ומקבלין גרים מן
התרמודין. והא דאיתא (שם יז.) ריש חשש
ממזרים על התרמודים, צריך לומר דהיו יודעים
שהיא כשרה, ואפשר דאפי' אינה כשרה
ואסורה בקהל, מ"מ קיבלה על עצמה להיות
נזירה. ועי' בתוס' במס' תענית (כז. ד"ה מר
סבר) דמבואר דממזר מותר לבא למקדש. וא"כ
היתה מותרת לבא למקדש לצורך הקרבנות.
ועי' בדברינו לעיל (כג: ד"ה ומדינים) אם
אותם דכתבה בתורה עליהם "לא יבא בקהל
ה" מותרים לבא למקדש.

9. רש"י על ברכות דף כ/א

שב ואל תעשה שאני - דברים רבים התירו לעקור דבר תורה מפני סייג ומפני כבוד הבריות, היכא דאינו עוקר
דבר במעשה ידים, אלא יושב במקומו, ודבר תורה נעקר מאליו, כגון תקיעת שופר ולולב בשבת, וסדין בציצית,
ודכוותיהו טובא ביבמות (דף צ', ב'), אבל מעקר בידיים לא, והלובש כלאים עוקרו במעשה ממש, שהוא לובשו,
וטומאת גופיה שהותרה לכהן ולנזיר ליטמא למת מצוה, דקא מעקר בידיים מפני כבוד הבריות דלאו שב ואל
תעשה הוא, [1] היינו טעמא דלא גמרינן מיניה דהתם לאו כבוד הבריות הוא דדחי לא תעשה דידה,
דמעיקרא כשנכתב לא תעשה דטומאה לא על מת מצוה נכתב, כשם שלא נכתב על הקרובים, אבל השבת
אבדה ופסח לכל ישראל נאמר, ואצל כבוד הבריות נתנו לדחות, על כרחך היינו דדחייתן אינה בידיים אלא
בישיבתו תדחה המצוה, אבל כלאים דבמעשה ידיו ידחה הזהיר באזהרתו:

10. תוספות על ברכות דף כ/א

שב ואל תעשה שאני. וא"ת נזיר וכ"ג קום עשה הוא דיטמא למת [1] ותירץ רש"י דקרא גלי לן דלאו דלא יטמא
לא נאמר גבי מת מצוה ולא נהירא דא"כ כל מקום דאמר' שעשה דוחה ל"ת לקרי שב ואל תעשה וכו' והיאך
קרי ליה דחייה אימא שאינו דחייה דהתם לא נאמר הלאו ועוד דהא מילה ותמיד ופסח דדחו שבת כדאמרין פרק
אלו דברים (פסחים דף סט:): אלמא מקרי שפיר דחייה. [2] אלא נראה דמנזיר לא גמרינן דמה לנזיר שכן
ישנו בשאלה וכן מכהן מה לכהן שכן לאו שאינו שוה בכל:

11. מהר"ץ חיות מסכת ברכות דף כ עמוד א

גמרא שב ואל תעשה שאני. נ"ב עי' ערוך ערך שב דהביא בשם ר"ח דהפ"י כאן שב ואל תעשה שאני היינו דלא
עבר בכה"ג אחרי שאם נטמא יש לו תשלומין בפסח שני ועי' שו"ת הות יאיר סי' ט' ושו"ת תפארת צבי חיו"ד
סי' נ"ז שהקשו [3] איך קרו הש"ס כאן קבורת מת מצוה כבוד הבריות לבד והרי מצוה ג"כ יש דהרי קי"ל
(סנהדרין מ"ו ע"ב) מגין לקבורה מן התורה דכתיב כי קבור תקברנו ע"ש ועי' ג"כ שו"ת מקום שמואל סי'
זי"ן:

12. גנת אגוז | סימן לג, ע' קכג

הנחת הר"ר טובי' מוין שבמרדכי מגילה (הו"ד בפתיחה הכוללת להרב פרמ"ג), שהקשה דמאחר שתוס' שבת היא אך מהללמ"ס, וחובת הקידוש דאורייתא היא מתושב"כ, היאך אדם יוצא י"ח קידוש דאורייתא בזמן תוספת, דכמו דקיי"ל דמי שרק מחוייב בקדוש מדרבנן א"י להוציא למי שמחוייב בקדוש מדאורייתא, כמו"כ הכא, היאך אדם יוצא י"ח דאורייתא בקדוש שאמר בזמן חיובא שאינו אלא מהללמ"ס. והנחת קושייתו, שחיוב מכח הללמ"ס הוא בדרגה פחותה מאשר חיוב שהוא מכח תושב"כ.

ועפ"י יש להבין כל המקורות הנ"ל, שיש עדיפות בקיום מצוה כפי התושב"כ מאשר בקיומה רק לפי ההללמ"ס והתושב"כ פ.

אלא דצ"ע באור זה בדעת הערוך, דבשלמא במצות חליצה, בישיבת סוכה, ובנטילת לולב דהווי מצוות עשה, שפיר אפשר להבין הענין דלהדר בתר מצוה מן המוכחר, בכדי שיהא בידו קיום יותר מהודר. אכן בגט שאיננו מצוה אלא מתיר, מה שייך לומר בו שמצוה מן המוכחר להדר אחר פשוטו של מקרא, אם אין בו שום קיום של מצוה כלל, ע"י תוס' נדה (סו:) ד"ה כל הראוי.

וע"י משנה רפ"ז דנזיר, בכה"ג ונזיר שפגעו במת מצוה, שנחלקו התנאים בדבר, איזה מהם יטמא לו, דלדעת ר"א יטמא כה"ג ואל יטמא הנזיר, שהכה"ג אינו מביא קרבן על טומאתו, ולחכמים, יטמא הנזיר, שקדושתו קדושת שעה, ואל יטמא הכה"ג, שקדושתו קדושת עולם.

ועפ"י פשוטו הדיון שביניהם הוא איזה משני האיסורים קיל טפי וממילא יש להעדיף לעבור על אותו האיסור הקל, דוגמת הדין המבואר בסוף יומא דמאכילים אותו הקל הקל תחילה.

ועיי"ש בירושלמי ששאלו, הגע עצמך שהקדישו אביו מרחס, כלומר, דאז אין קדושתו קדושת שעה, אטו נימא דבכה"ג יודו חכמים לר"א שיטמא הכה"ג. וע"ז השיבו, זו תורה וזו אינו תורה. כלומר, דקטן שהדירו אביו כנזיר אינו אלא הללמ"ס, בניגוד לדין כה"ג, שדינו מפורש בתושב"כ, ודין שמתושב"כ עדיף וחמיד טפי מאשר דין שהוא אך הללמ"ס. וכך היא גם

13. תוספות מסכת נזיר דף מז עמוד א ד"ה נזיר קדושתו

נזיר קדושתו קדושת שעה - ואפ"י אמר נזיר עולם מכל מקום סתם נזירות הוי שלשים יום (לעיל ה.).

14. תפארת ציון

נזיר עולם ג"כ אין עליו הקדושה מקדושת עולם אלא רק קדושת הנזיר סתם, כי א"א להיות הקדושה על הנזיר יותר ממה שמפורש בתורה ובתורה אינו מפורש אלא סתם נזיר וההבדל בהם אינו אלא בכמות דסתם נזיר לא נמשך קדושתו עליו אלא שלשים יום ונזיר עולם יהיה קדושתו על עולם, אבל באיכות הקדושה הוא שוה לסתם נזיר שקדושתו רק על שלשים יום משא"כ כהן איכות קדושתו הוא קדושת עולם שבכל יום יש עליו הקדושה מקדושת עולם:

ד"ה נזיר קדושתו וכו' מ"מ סתם נזירות הוי שלשים יום. דברי התוספות צריכים ביאור דמה לי מה שסתם נזירות הוי שלשים יום כיון שזה הנזיר קדושתו קדושת עולם, לכן נראה דכוונת התוספות הוא דגם מי שהוא

15. נתיבות הקודש

מ"ז ע"א במשנה אמרו לו יטמא נזיר שאין קדושתו קדושת עולם ואל יטמא כהן שקדושתו קדושת עולם, ומפורש בתוס' (ד"ה נזיר) דנזיר קדושתו קדושת שעה ואפילו אמר נזיר עולם מכל מקום סתם נזירות הוא שלשים יום, ולכאורה צ"ע טובא דמאי נ"מ מאי דסתם נזירות הוא שלשים יום בכ"ז לגבי נזיר עולם יהא הדין דייטמא כהן משום דנזיר צריך להביא קרבן על נזירותו וקדושתו קדושת עולם הוא משום דקיבל נזירותו לעולם ובמאי נגרעת קדושתו מכהן דלגבי דידיה קדושת עולם הוא לו. ואולי הכוונה דנזיר עולם אף דקדושתו היא עולמית בכ"ז אין זה מפאת קדושת נזירותו אלא מצד קבלתו, והוא כמו שקיבל אלף או אלפים ורבבות פעמים נזירות כל ימי חייו אף אם יהיה נזיר לעולם בכ"ז לא מיקרי הקדושה קדושה עולמית משום מאי דהוי נזיר לעולם זהו מצד קבלת נזירות ולא מצד עצם קדושת נזיר, וה"נ בנזיר עולם אף דהוה קדושה עולמית בכ"ז אין זה מצד עצם נזירותו אלא מצד קבלתו.

16. ספר לקח טוב - כלל טז אות ד

(ד) ע"א ברכות (די"א ע"ב) פלוגתא לענין ברכת אהבה רבה אי אהבת עולם עדיף או אהבה רבה עש"ה וה"ז דומה ג"כ להך דנזיר ושבועות וכתובות הנ"ל דמסתפקינן אי דבר עולמי עדיף מדבר זמני הגדול באיכות בזמן מציאותו וכנ"ל:

• ספר לקח טוב - כלל טז אות א

(א) מש"ס נזיר מ"ז א' במשנה דפליגי ר' אליעזר וחכמים בכ"ג ונזיר שפגעו במת מצוה דר"א ס"ל דיטמא כ"ג ואל יטמא נזיר לפי שהנזיר מביא קרבן על טומאתו וזה מעלה איכותית עצמותית וחכמים ס"ל דיטמא נזיר ואל יטמא כ"ג לפי שכ"ג קדושתו קדושת עולם וזה מעלת ריבוי הזמן עש"ה. הרי דפליגי ר"א ורבנן בזה אי ריבוי הזמן עדיף או מעלה עצמותית עדיפא:

• ספר לקח טוב - כלל טז אות ב

(ב) בש"ס שבועות ט"ז ב' תניא ר"א אומר אם נאמר משכן (לענין איסור כניסת טמאים) למה נאמר מקדש ואם נאמר מקדש למה נאמר משכן אילו נאמר משכן ולא נאמר מקדש הייתי אומר על משכן יהא חייב שהרי משוח בשמן המשחה ועל מקדש לא יהא חייב ואם נאמר מקדש ולא נאמר משכן הייתי אומר על מקדש יהא חייב שהרי קדושתו קדושת עולם ועל משכן לא יהא חייב לכך נאמר משכן לכך נאמר מקדש עכ"ל הגמ'. ומבואר דמשכן יש לו מעלה איכותית עצמותית דקדושתו עצומה טפי מפאת היותו משוח בשמן המשחה ואילו המקדש אין לו מעלה עצמותית הזאת ורק יש לו מעלת ריבוי הזמן דקדושתו קדושת עולם וה"ז דומה לכ"ג ונזיר דיש לנזיר מעלה עצמותית במה שמביא קרבן על טומאתו וזהו דומי' דמשכן והכ"ג יש לו מעלת קדושת עולם דומי' דמקדש ...

17. מהר"ץ חיות מסכת נזיר דף מז עמוד א

משנה יטמא נזיר שאין קדושתו קדושת עולם. נ"ב עיין שער המלך פי"א מהל' מאכלות אסורות הי"ז שהקשה לשיטת ראב"ד דחולה שיש בו סכנה שוחטין עבורו בשבת אף על גב דנבילה אינה רק לאו מ"מ עובר בזה על כל כזית וא"כ למה יטמא נזיר נהי דכהן חמיר דהוא קדושת עולם. מ"מ נזיר חמור שהוא עובר על ד' לאוין אם טימא עצמו עיין רמב"ם פ"ה מהלכות נזירות הלכה כ"א:

18. שערים מצויינים בהלכה

ואל יטמא כהן שקדושתו קדושת עולם. וכן פסק הרמב"ם (נזירות פ"ז הי"ב). והקשה בשער המלך (מאכ"א פי"ד הי"ז) לפי דעת הראב"ד [מובא בר"ן במס' יומא ד: מדפי הרי"ף] דרבוי הלאוין חשיב איסור חמור, לו יהא דכהן קדושתו קדושת עולם, וחשיב קדושתו חמורה, מ"מ נזיר חמיר טפי דאיכא ביה לאוין הרבה כמש"כ הרמב"ם (נזירות פ"ה הכ"א) הא למדת שהנזיר שטמא עצמו לוקה ד' מלקיות כו', ואלו בכהן שטמא עצמו אינו לוקה אלא אחת, ונשאר בצ"ע. ובמנ"ח (מצוה שעו) כתב, דכיון דלאוין אלו דנזיר כולם ישנם בשאלה, וחד עשה דוחה לאוין הרבה ועשין הרבה מחמת טעם זה דקילי דישנן בשאלה, ועי' בלחם משנה (נזירות פ"ז הי"ג) שפי' כן דזה קדושתו קדושת עולם היינו דליתא בשאלה, א"כ אפי' הרבה לאוין ועשין דנזיר קיל, ואינו דומה למש"כ הראב"ד.

19. ספר לקח טוב - כלל טו

הר"ן בפרק בתרא דיומא כ' דמוטב לשחוט עבור מסוכן בשבת מלהאכילו נבילה אע"ג דשחיטה איסור סקילה ונבילה איסור לאו משום דבאכילות נבילה יעבור על כל כזית וכזית משא"כ השחיטה שהיא רק עביר' אחת וע"כ ריבוי הכמות דלאוין מכריע את החומר האיכותי דסקילה עכ"ל ז"ל והם נודעים. והנני להעיר בסברא זאת מאיזהו מקומן בעזה"י והם:

20. ספר לקח טוב - כלל טו אות יח

יח) שמעתי אומרים שמה שנתירא אברהם באומרו והרגו אותי ואותך יחיו אע"פ ששפיכות דמים אסור לב"נ כמו א"א היינו משום דשפיכות דמים יהי' רק פעם אחת משא"כ אם לא יהרגוהו תהי' כל ביאה וביאה באיסור אשת איש וע"כ אם לא יוכלו להתגבר על יצרם עכ"פ יבחרו להם לעבור פעם אחת מלעבור הרבה פעמים ע"כ שמעתי. והנה אם כנים הדברים יש מזה ראי' דריבוי הכמות מכריע את האיכות דהא שפיכות דמים ענשו בסייף

וא"א בחנק וא"כ הרי איסור א"א קל ועל כרחך דריבוי הכמות מכריע את האיכות... וא"כ כיון דשפיכות דמים סברא חיצונית היא הא דיהרג כו' א"כ גם ב"נ הוי בי' ביהרג ואל יעבור משא"כ ע"ז וגילוי עריות דרק מגוה"כ היא דיהרג ע"כ שפיר אין ב"נ מצווה ע"ז דכל התורה לישראל ניתנה ולא לעכו"ם וא"כ נמצא דשפיכות דמים חמור לגבי ב"נ מגילוי עריות דש"ד הוי ביהרג ואל יעבור משא"כ ג"ע [ויש עוד חומרא בש"ד על שאר עבירות בב"נ דבש"ד הוא מתחייב ע"י שליח מגוה"כ דשופך דם האדם באדם היינו ע"י אדם כמבואר בב"ר ואלו בשאר עבירות גם בב"נ אמרי' אשלד"ע כמבואר בפרשת דרכים ומה גם בג"ע ודאי אמרי' בי' דאשלד"ע דלא מצינו זה נהנה וזה מתחייב] וא"כ שוב שפיר קמה ראי' הנ"ל דריבוי הכמות מכריע את האיכות:

21. ספר תוספת ברכה

ואמרו אשתו זאת והרגו אותי ואותך יחיו (י"ב י"ב) בין המדרשים המפליאים בענינם ובסתירת פתרונם שמעתי בילדותי מדרש אחד המצוין על פסוק זה בזה הלשון, „ואמרו אשתו זאת והרגו אותי ואותך יחיו — מכאן ששוחטים עבור חולה בשבת.“
וברבות הימים נסיתי לעמוד על פתרונה, והנה כפי הנראה מצאתי לפרשו על דרך קרובה לאמת.
כי יש מפרשים מקשים כאן, כי אחרי שכונת הענין כאן, כפי המתבאר בפרשה, דכונת הלשון שאמר ואמרו אשתו זאת והרגו אותי ואותך יחיו, שהוא מפני שבני נח (אומות העולם — ע' למעלה ס"פ נח, י" ל"ב) מצויים

ועתה נחזה אנן, כי אחרי שאיסור שפיכות דמים קיל מאיסור עריות בזה, שהוא בא רק פעם אחת, בשעת ההריגה, ושל עריות פעמים רבות, אם פן מוכח מזה, ששחיטה בשבת קיל מאיסור נבלה, מפני שהשחיטה עוברין רק פעם אחת, בשעת שחיטה, ובנבילה עוברין על כל כזית.

וזהו שאמרו במדרש, והרגו אותי ואותך יחיו, מכאן ששוחטין עבור חולה בשבת, מפני כי בשני הענינים יש צד חומר וצד קיל שוה. שבשניהם יש איסור לפעם אחת ואיסור לפעמים רבות, וכמו כאן נדחה האיסור היחיד מפני האיסור החוזר ונשנה (שפיכות דמים שהוא פעם אחת מפני איסור עריות, שנשנה פעמים רבות) כך ידחה איסור שחיטה בשבת שאיסורו רק פעם אחת בשעת שחיטה מפני איסור נבילה הנשנה לעצמו בכל כזית וכזית.

ועפ"י דברי הר"ן הנזכרים, שעבירה קלה החוזרת ונמשכת חמורה יותר מעבירה חמורה הנעשית רק בפעם אחת – עפ"י זה ישבתי מה שנתקשן מפרשים בסוכה (נ"א ב') בטעם הדבר שנהרגו כל האנשים באלכסנדריא של מצרים מפני שעברו על לאו דלא תוסיפו לשוב בדרך הזה לגור במצרים, והקשו, כי הלא איסור זה הוא רק לאו דלא תוסיפו לשוב, ולמה גזונו על זו במיתה.

אך לדברי הר"ן ניהא, מפני כי איסור זה חוזר בכל יום, ובכל יום עוברין עליו, ואיסור כזה חמור מאיסור חמור שאינו אלא לשעתו, כמבואר, ועיני מש"כ בפרשה בשלח בפסוק הנזכר (י"ב י"ג) דברים מענינים בענין זה.

על העריות (סנהדרין נ"ז ב') ובכללן גם על אשת איש, ולכן יתרגוהו כדי שתצא מאיסור אשת איש.

ואם כן הלא קשה, כי אם חששו לאיסור עריות, הלא כמו כן הי' להם לחוש לאיסור שפיכות דמים, אם יהרגו אותו, כי גם על שפיכות דמים בני גז מוזהרין (סנהדרין ט"ז) ומאי אולמא איסור עריות מאיסור שפיכות דמים, ששניהם באים מאזהרה אחת, כמבואר בגמרא שם.

וצריך לומר הסברה בזה, דבזה קיל שפיכות דמים מעריות, מפני שעל שפיכות דמים עוברים רק פעם אחת בעת ההריגה, אבל באיסור אשת איש עוברים על כל יחוד.

והנה בשו"ע א"ח הלכות שבת סימן שכ"ח סעיף י"ב פסקו לדינא לענין חולה שיש בו סכנה וצריך בשבת לאכילת בשר, ויש מן המוכן בשר נבילה, טוב יותר לשחוט בשבת מאשר להאכילו בשר נבילה מן המוכן, וטעם הדבר, משום דבשחיטה עוברים על איסור שבת רק פעם אחת, בשעת שחיטה, ובנבילה עוברים על כל כזית.

והר"ן בפרק א' דיומא הסביר ענין זה, משום דעבירה קלה הנמשכת וחוזרת כמה פעמים יותר חמורה מעבירה חמורה שאינה חוזרת ונמשכת. (י"ז י"ח)

22. שער המלך על הלכות מאכלות אסורות פרק יד הלכה יז

כיצד היו לפניו טבל ונבילה וכו'. עיין בהרב פרשת דרכים [בדרך החיים ריש דרוש י"ט] שתמה על מ"ש הר"ן ז"ל [יומא ד' ע"ב] משם הראב"ד בהא דק"ל דחולה שיש בו סכנה שוחטין לו בשבת, דלמה לא נאכילוהו נבילה, שהיא איסור לאו, ועדיף מלשחוט, שהוא איסור סקילה, ותיירץ [הר"ן] דנהי דאיסור נבילה הוא איסור לאו ושבת איסור סקילה, מ"מ איכא חומרא אחרת בנבילה, שהאוכלה עובר על כל זית זית, אבל לענין שבת לא עבר אלא בשעת שחיטה, והוא איסור הוא דאיכא, ומש"ה לאוין הרבה דנבילה לא מקרי איסור קל לגבי חד לאו דשבת אע"ג דהוי איסור סקילה, ע"כ, ותמה עליו הרב הנזכר מסוגיא הלזו [יומא פ"ג ע"א], דאם כן היכי קאמר ת"ק דטבל ותרומה מאכילין אותו טבל משום דתרומה חמורה דלית לה תקנתא, הא הכא כשאוכל טבל עובר על כל זית זית, יע"ש מה שתיירץ, ולידדי ק"ל ממ"ש רבינו ז"ל בהלכות נזירות פ"ז הי"ג, נזיר וכהן שפגעו במת מצוה, יטמא נזיר, אע"פ שהוא סותר ימים הראשונים וכו', ואל יטמא כהן, שזה קדושתו קדושת עולם וכו', יע"ש, והיא משנה ערוכה פרק כ"ג [נזיר מ"ז ע"א], ופסק כחכמים, והשתא קשה כפי דעת (הראב"ד) [הר"ן] ז"ל דרבוני הלאוין חשוב איסור חמור קשה טובא, דהן לו יהי דכהן קדושתו קדושת עולם וחשיב קדושתו חמורה, מ"מ נזיר חמיר טפי, דאיכא ביה לאוין הרבה, כמ"ש רבינו בפ"ה מהלכות הנזירות דין כ"א וז"ל, נזיר טהור שטימא עצמו לוקה אף משום לא תאחר לשלמו, שהרי איחר נזירות טהרה וכו', הא למדת שהנזיר שטימא עצמו לוקה ד' מלקיות, משום לא יחל וכו', ואילו בכהן שטימא את עצמו אינו לוקה אלא אחת, ואפילו לת"ק דפליג התם וס"ל דיטמא כהן, מ"מ לאו מהאי טעמא הוא דפליג, כמבואר שם, ורואה אני שהדברים ק"ו ממ"ש הר"ן, דאי חשיב איסור נבילה חמיר טפי אע"ג דאיסור נבילה ליכא אלא לאו גרידא ושבת איסור סקילה, כ"ש כהן ונזיר, ששתייהן הן בלאו גרידא, וליכא אלא חומרא דקדושתו קדושת עולם, דפשיטא ודאי דנזיר חשיב איסור חמור טפי מטעמא דרבוני הלאוין, וכבר עלה בדעתי לחלק בין היכא שעובר על רבוי הלאוין בזה אחר זה, כההיא דנבילה שכתב הר"ן, להיכא שעובר על רבוי הלאוין בבת אחת, כההיא דכהן ונזיר, אך חילוק זה אין בו כדי שביעה כלל, וכעת ע"ע:

23. שיטה מקובצת על נזיר דף מז/א

גמ' בשלמא. האי בשלמא הוי כמו פשיטא לי שהוא בא לשאול בעייתא אחר הפשיטא. ואמר פשיטא לי דכהן גדול ונזיר לרבנן כהן עדיף ולר' אליעזר נזיר עדיף. שיטה:

24. תוספות מסכת נזיר דף מז עמוד ב ד"ה מרובה בגדים

מרובה בגדים ומשוח שעבר - וה"ה דמצי למינקט משוח ומשוח שעבר או מרובה בגדים ומרובה בגדים שעבר אלא רבותא נקט דאפי' אותו שעבר משוח מרובה בגדים עדיף ממנו הכי גריס מרובה בגדים ומשוח שעבר לכאורה משמע מרובה בגדים כגון שכבר נגנו שמן המשחה והיה כ"ג מרובה בגדים ואירע בו קרי ומינו אחר תחתיו ומשחווהו ועבר יום הכפורים ושוב הראשון שהוא מרובה בגדים חוזר לעבודתו והשתא יש לפנינו מרובה בגדים ומשוח שעבר ואי אפשר לומר כן דאיך נעשה זה שמשחו השני ולא משחו הראשון אלא יש לפרש כגון שיש כאן כ"ג משוח (שעבר) ואירע בו קרי ומשחו אחר תחתיו ועבד יה"כ אחד ושוב המשוח הראשון חזר לעבודתו ועבד כמה שנים אחרי כן ומשוח השני עבר (עבודתו) ובין כך ובין כך נגנו שמן המשחה וזה המשוח ראשון שחזר לעבודתו גלה עם יכניה ומינו אחר תחתיו מרובה בגדים אבל משוח שעבר אינו מתמנה תחתיו כל ימי חייו של הראשון אף כי יצא בגולה משום איבה ולהכי ליכא למימר דמת המשוח דא"כ משוח שעבר יתמנה תחתיו אלא גלה ומינו מרובה בגדים תחתיו והשתא המשוח שעבר קודם למרובה בגדים בזמן שעדיין היה שמן המשחה והשתא שניהם המרובה בגדים והמשוח שעבר מרובה בגדים עדיף שעבד עבודה שראוי לעבודה ואילו משוח שעבר לאו בר עבודה הוא כדאמרינן פרק קמא דיומא (דף יב:): דלכהן גדול אינו ראוי משום איבה ולא לכהן הדיוט דמעלין בקדש ולא מורידין כשמעתיא דר' יוסי דאמר אינו ראוי לא לכה"ג ולא לכהן הדיוט.

25. תוספות מסכת נזיר דף מז עמוד ב ד"ה ת"ש דתניא

ת"ש דתניא אין בין משוח לסגן אלא שאם היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה יטמא משוח מלחמה - וקשה דטובא איכא בינייהו כדאיתא בשילהי בא לו (יומא עב:): בבגדים שכ"ג משמש משוח מלחמה משמש (משמע) וסגן עובד בבגדים כמו הדיוט כמו שעובד ביה"כ נמי תחת כ"ג ותו כל החמשה דברים האמורים בפרשה לא פורע ולא פורם מצווה על הבתולה ואסור באלמנה דאינן נוהגין בסגן ונוהגין במשוח מלחמה כדמרבינן בפרק בתרא דהוריות (דף יב:): מקראי ואומר הרמ"ר דודאי טובא מילי איכא דמשוח מלחמה חמור מסגן ותנא קולי קולי קתני דאין קולא שנוהגת במשוח מלחמה שלא תנהוג בסגן [אלא] הך שיטמא משוח מלחמה ולא יטמא סגן והכי נמי אמרינן פרק מקום שנהגו (פסחים נה:). תנא קולי קולי קתני.

26. תפארת ציון

ע"ב גמרא משוח מלחמה עדיף דחזי למלחמה וכו', טעם בעייתם הוא איזה מעלה היא גדולה אם המעלה של המשוח מלחמה שעל ידו היה התגלות כבודו ב"ה בהמלחמה שראו אז עין בעין ישועת ה' ע"י הארון שהיה תחת יד המשוח מלחמה נכמ"ש בסוטה מ"ב ע"א ואתם אי אתם כן כי ה' אלקיכם ההולך עמכם להלחם לכם וגו' זה מחנה הארון דלפ"ז גדול מעלת המשוח מלחמה על הסגן [אבל לא מכ"ג מפני משוח מלחמה ספק דאפשר שלא יהיה מלחמה וכה"ג ודאין ואם המעלה של הסגן גדול שע"י עבודתו היה נראה התגלות כבודו ב"ה בהעשרה ניסים שנעשה בביהמ"ק:

27. תוספות מסכת נזיר דף מז עמוד ב ד"ה אי ברחוקים

אי ברחוקים ק"ו מהדיוט ומה כהן הדיוט שמיטמא לקרובים - כדכתיב קרא אינו מיטמא לרחוקים כ"ג שאינו מיטמא לקרובים כדכתיב לאביו ולאמו לא יטמא אינו דין שלא יטמא לרחוקים אלא ע"כ קרא דעל כל נפשות מת לא יבא בקרובים הכתוב מדבר ואייתר לאביו למידרש לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה וא"ת היכי מייתר לאביו והא ק"ו אין שייך לומר אם לא שנאמר הכתוב לאביו שכך מסיים הדין כ"ג שאינו מיטמא לקרובים ומגלן הא אם לא נכתב לאביו וי"ל דק"ו דקאמר לאו דוקא ואינו אלא לרווחא דמילתא כאילו היה אומר כן על כרחיך דקרא על כל נפשות מת לא יבא בקרובים דאי על רחוקים בא להזהיר הרי הוא מוזהר ועומד משהיה כהן הדיוט שהוזהר על הרחוקים דאטו משנעשה כהן גדול פקעה קדושת כהן הדיוט וקדושתו

להיכא אזלא אלא על כרחיך על הקרובים בא להזהירו דכהן הדייט שרי בהן אייתר לו לאביו ולאמו לדרשא לומר לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצודה.

28. נתיבות הקודש

אמר ר' זוטרא לענין החיותו משוח מלחמה עדיף מאי טעמא דתלו ביה רבים ולענין טומאה סגן עדיף, וצ"ע דהא לגבי כהן גדול משוח, לא עדיף משוח מלחמה אף להחיותו, ואף דתלו ביה רבים בכ"ז כיון דכהן גדול משוח נמי רבים תלו ביה לענין עבודת המקדש, וע"כ לא עדיף משוח מלחמה אף להחיותו, וא"כ ה"נ לגבי סגן נמי רבים תלו ביה משום דחזי לעבודה וכמו דמסתפק. וצ"ל דלעולם כהן גדול יש לו המעלה משום דמביא פר הבא על כל המצוות וכמו דאמר לענין כהן משוח ומרובה בגדים, וה"נ לענין משוח מלחמה דכהן גדול מביא פר הבא על כל המצוות ומשוח מלחמה אינו מביא פר הבא על כל המצוות וכמו שמפורש בהוריות דף י"ב ע"ב ע"ש.

קדושת כהן: מעלה מקדושת לוי או לגמרי שונה

1. ספר קובץ שעורים ח"א - מסכת כתובות דף כו/א

(ע) דף כ"ו. ונפק קלא דבן גרושה הוא, לוי דלאו לוי. מוכח מכאן דחלל כיון שנתחלל מקדושת כהונה אינו לוי, אף דלענין קדושת לוייה לא שייך פסול חללות, דלוייה שזינתה אוכלת במעשר, בכורות מ"ז, וכיון דגם חלל הוא משבט לוי אמאי לאו לוי הוא, וצ"ל דכהנים עמא אחרינא נינהו, כמבואר ברש"י תמורה ד' ושם בשיטה, ואינו לויים מצד תולדתם, אלא מכח קדושת כהונתם דיש בכלל מאתים מנה, ואם נתחללו מקדושת כהונה אינו לויים, וכן מוכח בס"פ הניזקין נ"ט לוי מי קא הוי, ובירושלמי ר"פ האשה רבא פליגי אמוראי בזה אם חלל הוא לוי:

2. שו"ת אבני נזר חלק יורה דעה סימן תנ

(ו) ויש לעיין כיון דעד תהומא קדיש אך שהם חול מחמת פתיחתן להר הבית ולמה יהי' יותר חול מהר הבית עצמו. ויהי' מותר לזב ובע"ק ליכנס שם. ונראה דמצינו דוגמתו כתובות (כ"ו ע"א) במעשר ראשון לראב"ע דאמר אף לכהן ואם הוא בן גרושה ובן חלוצה אינו נוטל מעשר ראשון כיון שפקעה קדושת כהונתו אין דינו אפי' כלוי אף שהוא משבט לוי. וכן בכורות (מ"ז ע"א) כהנת שנתעברה מנכרי בנה חייב בה' סלעים דכיון דנבעלה לגוי הוה זרה. ובתוס' שם אפי' קדושת לוי פקעה מינה וכו' ע"ש. וה"נ עזרה מחנה שכינה לשכה שתחת העזרה שפתוחה להר הבית כיון שנפקע מלשכה זו קדושת מחנה שכינה גם קדושת הר הבית פקעה מינה והיא חול גמור:

3. משך חכמה על במדבר פרק ג פסוק מה

והיו לי הלויים אני ד' - דע, דהא דאמרו בפרק בני העיר (מגילה כו:): דתשמיש קדושה קדוש ותשמיש דתשמיש לא, יצא להם לדעתו מדין תורה, דאשכחן דכהנים המה משמשי קדושה (בכורות מז), קדושה אית בהו, וקדושים יהיו ולא יחללו (ר"פ אמור), וכהנת שזנתה נפסלה מן המעשר (עי' תוס' שם ד"ה אלא וע' רמב"ם ה' בכורים ט-כ ומל"מ שם וע' ירושלמי יבמות י-א), דקדישא גופא, אכן לויים המה נתונים לאהרן ובניו והוי משמשי משמשין, ולכן לית בהו קדושה, ולוייה שזנתה אוכלת במעשר (רמב"ם ה' מעשר א-ב) דלא קדישא גופא...

ובזה נתבאר לנו דבר נכון, דבכהנים דאיכא בהו קדושה, לכן במתנותיהן איכא קדושה, דאינן נאכלין בטומאה, כמו תרומה, דקדש הוא, אבל לויים, דהוי תשמיש דתשמיש ליכא בהו קדושה, לכן מתנותיהן נאכלין בטומאה. ואפילו לר' מאיר דאמר מעשר ראשון אסור לזרים, מ"מ סבר דנאכלין בטומאה, דכתיב ואכלתם אותו בכל מקום אפילו בקבר, כמו שפירשו תוספות ביבמות דף פ"ו ע"ב (ד"ה מי) יעו"ש ודו"ק.

קדושת כהן גדול--לגבי כהן הדיוט

4. אור שמח על הלכות כלי המקדש פרק ה הלכה יז

כן הוא מפורש במנחות (דף ע"ח) שמביא שלשה כשלא עבד בכהונה מעולם ונעשה כהן גדול, וכן בפירוש המשנה שם, ודלא כהכס"מ שהביא ירושלמי שקלים פ"ז ר' מנא בעי מימר שאינו מביא רק שתיים אחת לחינוכו ואחת לחביתין הרי דסובר דסגי באחת לחנוך כה"ג וכהן הדיוט. ונראה לי דתלוי אם נאמר דכה"ג אבנט שלו ושל כהן הדיוט שווים הרי דכהן גדול הוי גם כהן הדיוט שד' בגדיו שווים רק שנתוסף עוד ארבעה בגדים לכן מביא כדאמר בגמ' דילן אחת לחינוך כהן הדיוט ואחת לחינוך כהן גדול שהוא נעשה כהן הדיוט גם כן, אבל אם נאמר דאבנטו של כהן הדיוט של בויץ ושל כהן גדול של כלאים אם כן הוי כהן גדול דבר אחר בפני עצמו ואינו כהן הדיוט כלל לכן אינו מביא רק אחת לחינוכו ודוק:

1. ספר שם משמואל - פרשת נשא - שנת תרע"ד

כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה אמר הטעם שניזיר אסור בטומאת קרובים וכהן מותר, משום שכהן קדושתו מצד התולדה, אבל ניזיר שקדושתו מצד עצמו אין לו צירוף אל קרובים, עכת"ד. ולפי"ז מובן הא דכ"ג נמי אסור לטמאות לקרובים משום שמעלתו זו שנעשה כ"ג היא מחמת מעלת עצמו ולולא מעלת עצמו הי' כהן הדיוט, ואף המתמנה תחת אביו ע"כ צריך שיהי' ראוי והגון לכך וממלא מקום אבותיו וצריך מינוי, ע"כ נמי אסור להיטמא לקרובים מפני שמעלתו זו אין בה צירוף קרובים:

2. ספר קדושת לוי - דרוש לפסח

והנה נבוא לבאר קודם על מה שבשבת אין מביאין חטאת ובראש חודש וביום טוב מביאין חטאת כמאמר שעירי חטאת לכפר בעדם. כי הנה אמרו חכמינו ז"ל (פסחים ק"ז ע"ב) שבת קביעא וקיימא ראש חודש ויום טוב ישראל מקדשי להו, כי בשבת הוא התעוררות העליון, אבל יום טוב וראש חודש, הוא התעוררות התחתון בעת שישראל יש להם התעוררות התחתון לקדש החודש הן ביום הכ"ט הן ביום הלמ"ד בו ביום מקדשין החודש והיום טוב, וכפי מה שיראו לחכמי הדור לפי הבחינה לקדש היום באותו בחינה כדי לקדש יום טוב באותו יום הראוי לאותו בחינה המכוונת עליו. ובאמת התעוררות התחתון יכול האדם לקשר עצמו בזה הבחינה לעולם, דהיינו או בחינת אהבה או בחינת היראה או בחינת התענוג אבל שבת הוא התעוררות העליון ואינו יכול לקשר עצמו בו. אבל יום טוב וראש חודש הוא התעוררות התחתון יכול אדם לקשר עצמו בו לעולם אפילו לאחר יום טוב, וזהו הרמז שלאחר יום טוב הוא אסרו חג ואחר שבת אין עושין שום אסרו שבת כי ביום טוב יכול האדם להתקשר עצמו בזה הבחינה מחמת שיום טוב הוא התעוררות התחתון וזה שאחר יום טוב הוא אסרו חג להתקשר עצמו בזה הבחינה. ובה מתורץ קושיית תוס' שאין מברכין אחר יום טוב ואין מברכין במוצאי שבת החל ביום טוב על הבשמים כי ביום טוב יש נשמה יתירה ולכך אין מברכין במוצאי שבת החל להיות ביום טוב ומה שאין מברכין במוצאי יום טוב עצמו על הבשמים משום שהבחינה שיש לאדם ביום טוב שהוא על ידי התעוררות התחתון יכול אדם לקשר עצמו בו ולכך אין צריך לברך על הבשמים במוצאי יום

טוב. אבל שבת הוא התעוררות העליון וכיון שיצא שבת מסתלק התעוררות העליון ואי אפשר לאדם לקשר עצמו בו אם לא בשבת הבא שמגיע התעוררת עליון מחדש ולכך במוצאי שבת מברכין על הבשמים, כי באמת בשבת בא הנשמה יתירה לאדם מחמת התעוררת העליון וביום טוב בא הנשמה יתירה לאדם מחמת התעוררות התחתון ונמצא בין כך ובין כך יש לאדם נשמה יתירה ביום טוב לכך אין מברכין במוצאי שבת שחל ביום טוב על הבשמים, ואין מברכין במוצאי יום טוב:

3. ספר שיח שרפי קודש - מועדים

שמעתי מאדמו"ר הזקן בעל אבני נזר מסאכאטשוב זצלה"ה שתירץ המדרש והגמרא קיים אאע"ה כל התורה כולה אפי' ערוב תבשילין שתמילא אמאי נקטו דוקא ע"ת הלא יש עוד מצות דרבנן ותירץ **דהנה קשה אמאי יו"ט אינו מכין לשבת והלא שבת גדול מיו"ט** אך ניחא דהנה במס' נזיר במשנה פרק ז' פליגי ר"א וחכמים בנזיר וכה"ג מי מהם יטמא למת מצוה דר"א ס"ל דכה"ג יטמא שאין טומאתו חמורה כ"כ כמו נזיר שמביא קרבן על טומאתו וחכמים ס"ל יטמא נזיר שאין קדושתו עולם משא"כ כהן שקדושתו קדושת עולם **וא"כ ה"נ דהנה איתא ברמב"ן שקדושה מה שאדם מקדש א"ע ופועל הוא נשאר לאדם לעולם משא"כ קדושה שהוא ממעלה בלא פעולת אדם אינו נשאר לו** א"כ קדושת יו"ט שהוא מחמת ישראל כמו שאומרים מקדש ישראל והזמנים שישראל מקדשי להו לזמנים וכמו שנאמר מקרא קודש וכידוע שהוא מחמת ישראל נשאר לעולם משא"כ קדושת שבת שהוא קבוע וקיימא אף אם ישראל לא מקדשו ממילא אינו נשאר לעולם קדושת שבת **ושפיר יו"ט מצד אחד קדושתו גדולה שהוא קדושת עולם ולחכמים ה"ל וכן פסק הרמב"ם קדושת עולם גדול מקדושה חמורה ושפיר יו"ט שהוא קדושת עולם אינו מכין לשבת אף ששבת קדושה חמורה שהוא בסקילה וכדומה ולפי"ז נכון קו' תוס' בביצה (דף לג ע"ב) ובמס' פסחים (דף קב ע"ב) אמאי אין מברכים ברכת בשמים במוצאי יו"ט דממ"נ אם אין ביו"ט נשמה יתירה שוב במוצאי שבת ליו"ט יברכו ברכת בשמים ואם גם ביו"ט יש נשמה יתירה א"כ במוצאי יום טוב לחול יברכו בשמים אך להנ"ל נכון דהא הקדושה מיו"ט והנשמה יתירה אינה הולכת לה במוצאי יום טוב ונשאר לעולם וממ"נ ניחא כמובן:**

4. ספר תורת העולה לרמ"א ז"ל - חלק ג - פרק עא

ולזה מצינו שהותר לנזיר לטמא למת מצוה ואסור לו לשתות יין של מצוה, כמו שכתב הרמב"ם פרק שביעי דנזיר (פ"ז הי"א) והוא פרק קמא (נזיר ג' ע"ב) ופרק שני [שביעי] דנזיר (מ"ז ע"א), להיות כי הרחקת הטומאה לגמרי הוא בטול קיום המין ולזה הותר לו לצורך מצוה, אבל אסור שתיית יין שהוא הרחקת תאוות מאכלו ומשתיו שהם קיום גופו שהוא הפרט, אין לחוש בו כל כך כמו בענין משך הכלל שהוא כוונת הבריאה, וכן הותר לו תגלחת של מצוה, כי הוא גורם גם הקבוץ המדיני שעל ידי יפיו ימלוך עליהם ויהא מקובל בעיניהם והוא תקנה כללית.